

تحلیل استنادی و تعیین منابع اثرگذار در پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان در سالهای ۱۳۷۹-۱۳۸۶

ریحانه ایزدی^۱

چکیده

هدف: از جمله روشهای علمی که می‌توان به بررسی مآخذ منابع گوناگون پرداخت و از راه شمارش تعداد استفاده از آن منبع به پرمراجعه‌ترین منابع دست یافت، روش تحلیل استنادی است زیرا در آن نوعی رابطه محتوایی بین سند و متن وجود دارد از سوی دیگر پایان‌نامه‌ها هم منابعی هستند که در نتیجه همکاری بین دانشجویان و اساتید و با پشتیبانی مؤسسات آموزش عالی پدید می‌آیند. لذا تحلیل استنادی پایان‌نامه‌ها می‌تواند در یافتن اهدافی از جمله تعیین میانگین میزان استنادها، تعیین پربسامدترین منابع، توزیع فراوانی استناد به زبانهای مختلف، میزان روزآمدی منابع، میزان اثرگذاری منابع، تعیین مجلات هسته و... مؤثر واقع شود. همچنین اهدافی از جمله شناسایی نیازهای اطلاعاتی دانشجویان و اساتید، آگاهی مدیران و مسئولان کتابخانه‌ها جهت تهیه منابع اطلاعاتی بهینه و به کارگیری اصولی بودجه در راستای تهیه مجموعه‌ای غنی را در بر گیرد. روش پژوهش: در این پژوهش با استفاده از فن تحلیل استنادی به بررسی الگوهای استنادی فارغ‌التحصیلان مقطع کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی همدان در فاصله سالهای ۱۳۷۹-۱۳۸۶ پرداخته شده است و جامعه آماری شامل ۳۰۲ عنوان پایان‌نامه با ۸۶۷۲ استناد است.

یافته‌ها: نشان می‌دهد که کتب فارسی با ۴۷/۱٪ بالاترین استناد و نشریات لاتین با ۳/۷٪ کمترین استناد را داشته‌اند و متوسط میزان استناد برای هر پایان‌نامه ۲۸/۷ است. توزیع زمانی بالا بودن میزان استناد به زبان فارسی را با ۸۷/۲٪ نشان می‌دهد. نیم عمر منابع به کتب لاتین با ۱۱/۶۲ سال و پایان‌نامه‌ها با ۳/۸۷ سال بیشترین و کمترین میانگین را نشان می‌دهد. همچنین پوشش زمانی منابع مربوط به سالهای ۱۳۷۱-۱۳۸۰ با ۶۲/۶۱٪ از کل استنادها می‌باشد و کتب فارسی با ۵/۹۵٪ و نشریات لاتین با ۰/۶۶٪ به ترتیب بیشترین و کمترین میزان اثرگذاری را دارند. میزان استناد به منابع روزآمد در سال ۱۳۸۰، ۲/۵ منبع و در سال ۱۳۸۴، ۰/۹۲ منبع می‌باشد.

نتیجه‌گیری: مجلات از قانون برادفورد تبعیت می‌کنند و مجلات هسته فارسی شامل نشریه معماری و شهرسازی و نشریه معمار و مجلات لاتین شامل Review و A+U است و نیز پربسامدترین کتاب فارسی، اقلیم و معماری و کتاب لاتین Time Saver for building Types می‌باشد و همچنین از بین کل استنادات صورت گرفته، ۵۵/۴٪ به کتب فارسی و لاتین و ۲۴/۱٪ به نشریات و ۸۷/۲٪ به منابع فارسی و ۱۲/۸٪ به منابع لاتین و ۸۴/۵٪ به منابع چاپی و ۱۵/۵٪ به منابع غیر چاپی تعلق گرفته است که فرضیات آزمون را مورد پذیرش قرار می‌دهد.

کلید واژه‌ها: تحلیل استنادی- قانون برادفورد- معماری- نیم عمر منابع- پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد-

دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان